

Til det ærede Medlem fra Holbæk (Rode) skal jeg sige, at der ikke er den mindste Modsætning mellem at erkende, at Stillingen til den almindelige Valgret er den vigtigste politiske Delingslinie, og at erkende, at der er en anden og end mere dybtgaaende Delingslinie, som vedrører hele Samfundsopfattelsen. Derfor har jeg sagt, og jeg tror med Rette og ogsaa i Overensstemmelse med, hvad det ærede Medlem har gjort gældende, at mellem Venstre og Højre er det sikreste Skel, det eneste fuldt paalidelige Skel: Stillingen til den almindelige Valgret. Men det udelukker paa ingen Maade, at der mellem samtlige Partier, der staa paa den bestaaende Samfundsordnings Grund, og Socialdemokraterne er et andet og mere dybtgaaende Skel.

Det ærede Medlem var meget glad ved, at jeg havde udtalt, at den Taktik med Hensyn til Valgkredsspørgsmaalet, som i 1894—95 blev fulgt af det daværende forhandlende Venstre, maatte jeg anse for uheldig. Det ærede Medlem mente, at i det hele var det min Specialitet at tjænke det, som jeg tidligere havde gjort, for fejlagtigt. Det ærede Medlem havde der to Ting at henpege paa: at jeg havde faaet en anden Opfattelse med Hensyn til Spørgsmaalet om Københavns Sikring, end jeg tidligere havde haft, og at jeg har faaet en anden Opfattelse angaaende den midlertidige Valgkredslov end i 1895. Jeg tror imidlertid, det skal vise sig, naar en Gang hele min politiske Virksomhed kan blive Genstand for et Tilbageblik, at der maaske ikke vil være mange Medlemmer i dette Ting, der have været i saa god Overensstemmelse med sig selv hele deres politiske Liv igennem, som jeg har været det, baade med Hensyn til Fastholden af de grundlæggende Venstreideer og med Hensyn til den maadeholdne Taktik, jeg altid har ønsket at følge. Jeg tror, at der f. Eks. er adskillig bedre Overensstemmelse deri end i den Taktik, de Politikere, det ærede Medlem særlig hører til, fulgte under Systemskiftet fra 1901—05, og den Taktik, de senere som Opposition have fulgt fra 1905—09. Nu faa vi se, hvorledes Regeringspartiets Taktik vil blive, men jeg tror, den vil komme til at vise en noget bølgende Linie.

Til det ærede Medlem fra Kerteminde (A. P. Andersen) skal jeg sige, at han vel teoretisk kan hævde den Opfattelse, at naar der er de samme Grundvælgere til de kommunale Raad og til den lovgivende Forsamling, bliver det Hip. som Hap, en-

ten man sammensætter denne Forsamling af Medlemmer, der ere udtagne ved de kommunale Raad, eller ved almindeligt, indirekte Valg af de samme Grundvælgere. Men i Praxis er det ikke rigtigt. Enhver, der har et umiddelbart Indtryk af disse Forhold, vil give mig Ret i, at det vil blive højst forskelligt. De kommunale Raad vælges delvis med andre Hensyn for Øje end Dagens Politik, og en Forsamling, der er udgaaet af dem, vil faa en anden Karakter, end hvis den væltes af Grundvælgerne. Erfaringen viser det. I Frankrig har Senatet ogsaa en væsentlig anden Karakter end Deputeretkammeret.

Det ærede Medlem gjorde en Bemærkning om, at man kunde se, hvor ængstelige Englænderne vare for at komme ind i en Forfatningskamp. Ja, jeg har heller aldrig yndet Forfatningskampe, og jeg har aldrig opfordret til dem. Jeg har tværtimod været med til at anvise en Vej, hvorved man kan faa en Del af de Spørgsmaal, der ligge os paa Sinde, løst uden nogen egentlig Forfatningskamp. Jeg haaber ogsaa, at vi skulle kunne naa en Overenskomst ad Forhandlingens Vej, der er den Vej, som jeg altid har ønsket at følge, men naturligvis kan ingen være blind for, at hvis Forhandlingen brister, kan Kampen komme og vil sandsynligvis komme. Det er det, jeg har ønsket at pege paa. Hvad England angaar, vilde vi have oplevet en Forfatningskamp der, som vilde være bleven ført med den størst mulige Skarphed, hvis Forholdet ikke var det, at Overhusets Modstand mod Budgettet i Virkeligheden kun betød et rent suspensivt Veto. Overhuset har kun villet give Vælgerne i England Lejlighed til endnu en Gang at overveje denne Sag, men hvis Overhusets Standpunkt angaaende Budgettet havde været det Aar efter Aar, Gang efter Gang at modsætte sig Budgettet, vilde vi allerede have haft Forfatningskampen i England. Der vilde indenfor det engelske liberale Parti ikke have været Skygge af Tvivl om, at en Forfatningskamp var nødvendig.

Den højtærede Konseilspræsident fralagde sig med en vis Styrke det politiske Fællesskab med Højres 6 Mands Gruppe, og det var egentlig ogsaa det, jeg konkluderede i, at en Regering, der var bleven til ved en Kombination, hvortil denne 6 Mands Gruppe hørte, og som vanskelig kan tænkes at fortsætte sit Liv uden denne 6 Mands Gruppens Bistand, i Virkeligheden stod skrøbeligt. I saa Henseende ere vi vel enige. Men den højtærede Konseilspræsident kan ikke fralægge sig, at Rege-